

เทศน์เช้า วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ สัจธรรมนะ ฟังสัจธรรม สัจธรรมเป็นความจริง แต่ของเรานี้เรา เกิดโดยสมมุติไง การเกิดเป็นมนุษย์ประเสริฐมาก ประเสริฐจริงๆ การเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบ พุทธศาสนานะนี่สิ่งที่มีคุณค่ามาก เพราะการเกิดมาแล้วมนุษย์มีสมอง คุณเด็กดี เด็กเราปกป้อง คุณแลมัน มันเป็นคนมันไร่เดียวสา เวลาโตมาถ้าเด็กมันมีปัญญาขึ้นมามันเป็นรัฐบุรุษ มันช่วย สังคมได้มหาศาลเลย แต่เราต้องเลี้ยงดูมา คุณติการบ่มเพาะ การบ่มเพาะของเรา การบ่มเพาะทาง โลกนะ

นี่การเกิดเป็นมนุษย์ เห็นใหม่ เกิดมาพบพุทธศาสนา พุทธศาสนาสอนลึกซึ้งมาก แต่เวลา เกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์ เราว่าเกิดเป็นมนุษย์แล้วมีแต่ความทุกข์ความยาก ถ้าเกิดเป็นมนุษย์ มีความทุกข์ความยากนะ คุณเวลาคนเขาทัศนจักรทั่วโลก เขาไปรอบโลก พอไปรอบโลกกลับมาแล้วหูตาเขากว้างขวาง ถ้าหูตากว้างขวางเขาไม่ยึดติดสิ่งใดใจ เขาไปเห็นสิ่งที่มันมีค่ามากกว่า เขาไปเห็นมารอบโลกใจ

แล้วสิ่งที่รอบโลกใครเป็นคนสร้างขึ้นมานะ มนุษย์สร้างขึ้นมานั้นแหละ มนุษย์เป็นคน สร้างๆ ใจ แต่เวลาคนกลับมาเมืองไทยแล้ว เห็นใหม่ บ้านเราดีกว่า บ้านเราดีกว่า วัฒนธรรมไง วัฒนธรรมประเพณีของเรา ครอบครัวของเราบ้านเราดีกว่า แต่คนเขาย้ายถิ่นไปเขาต้องการมี อาชีพของเขา เขาย้ายถิ่นฐานของเขาเขาไป

นี่เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพุทธศาสนา พุทธศาสนาสอน การเกิดเป็นมนุษย์ถ้าคิดเป็น วิทยาศาสตร์ คิดเป็นทางโลก คิดทางโลกนะ ทางกายภาพร่างกายของมนุษย์นี้มันห้ศรัทธามาก มันซ่อมแซมตัวมันเอง มันดูแลตัวมันเอง ร่างกายของมนุษย์มันห้ศรัทธามาก ความมห้ศรัทธา เรา เกิดเป็นมนุษย์เรามีร่างกายและจิตใจ ถ้ามีร่างกายและจิตใจ ร่างกาย

นี่ในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่าร่างกายนี้มันเป็นที่เกิดของโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ร่างกายของคนมีแต่โรคภัยไข้เจ็บทั้งนั้นแหละ ร่างกายของมนุษย์ถ้ามันไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ ใครสร้างอำนาจวาสนามา นี่เวรกรรมๆ คนที่สร้างอำนาจวาสนามา เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมา ก็ต้องดูแลรักษา คนที่เขาได้ทำบุญกุศลของเขามา ตั้งแต่เกิดจนตายไม่เคยเจ็บไข้ได้ป่วยเลย ถ้าไม่เคยเจ็บไข้ได้ป่วยมันก็ชราภาพ ชราคร่ำคร่า เวลาชราคร่ำคร่ามันก็ต้องหมดอายุขัยนั้นไป นี่โรคของร่างกาย โรคของจิตใจละ

โรคของจิตใจ เห็นไหม โรคของจิตใจ ก็เลศคณหาความทะยานอยาก ที่ว่าเกิดเป็นมนุษย์ ทุกข์ๆ ทุกข์นี้เป็นอริยสัจ ทุกข์นี้เป็นความจริง ถ้าไม่มีวิชชาบนหัวใจ อวิชา มันก็ไม่ได้เวียนว่ายตายเกิด น้ำที่สะอาด น้ำกลั่นไม่เป็นประโยชน์สิ่งใด น้ำที่ใข้ประโยชน์ได้ น้ำใ้ประโยชน์ได้ คนเกิดมามีกรรมดี กรรมชั่ว กรรมดี กรรมชั่วนี่โรคของใจๆ

จะนั้น เวลาทางวิทยาศาสตร์พิสูจน์เรื่องของมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์มหัศจรรย์มาก มีคุณค่ามาก แต่มีคุณค่าคนใช้มันอย่างไร คนใช้ทางโลก เห็นไหม ทางโลก ทางวิทยาศาสตร์เขาวิเคราะห์ วิจัยแล้วทางการแพทย์ โอ้โฮ มันมหัศจรรย์มาก ร่างกายของมนุษย์มหัศจรรย์มาก แต่เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะจิตสงบแล้วเห็นกาย ถ้าพิจารณากายๆ พิจารณากายมันลึกซึ้งกว่าไ้

คูสิุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภวานามยปัญญา ถ้าเกิดภวานามยปัญญา นี่เวลาเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมามีตัวตนของเรา เพราะมีเรา เพราะมีเรา เราทำสิ่งใดทรัพย์สมบัติสิ่งนั้นเกิด เพราะมีเราเราถึงเป็นเจ้าของวัตถุสมบัตินั้น คนที่หาทรัพย์สมบัตินั้นถ้าเขาไม่ฉลาดของเขา เขาไม่สร้างประโยชน์ของเขา เวลาเขาตายไป เวลาเขาตายไปทรัพย์สมบัตินั้นก็ป็นสาธารณะเขาก็ตายไป ไหนว่าเป็นของเขาๆ ไ้

นี่โง่สิ่งที่เราหามาทางโลกๆ มันป็นของเราๆ แต่ป็นของเรา นี่โอกาสที่เราเกิดเป็นมนุษย์ ถ้าโอกาสที่เป็นมนุษย์เราจะทำสิ่งใด เราจะสร้างประโยชน์สิ่งใด ถ้าคนเขามีอำนาจวาสนามาของเขา คูสิพระโพธิสัตว์ๆ เขาเสียดละทรัพย์สมบัติของเขา เขาเสียดละสิ่งที่เขาได้มาเพื่ออำนาจวาสนามาของเขา เวลาเกิดป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เวลาชำระล้างกิเลส สิ่งชำระล้างกิเลสมันชำระล้างกิเลสในหัวใจ ถ้ามีอำนาจวาสนามาป็นอย่างนั้น ถ้าคนมีอำนาจวาสนามาของเขาทำของเขาทำประโยชน์ของเขา เขาเสียดละของเขา

นี่พูดถึงธรรม เวลาธรรมนี้ระดับของท่าน ถ้าเวลาระดับของปัญญา มันมหัศจรรย์กว่านั้น คุณสมมุติทำได้ขนาดนั้นเขียวหรือ มนุษย์ เห็นใหม่ คุณติทางการแพทย์ ทางต่างๆ มหัศจรรย์มาก เรื่องของร่างกายของมนุษย์ ร่างกายของมนุษย์เขาเพื่อคุณภาพชีวิต เพื่อแก้ไข เพื่อตัดแปลงให้ คุณภาพชีวิตของเราไม่ต้องทนทุกข์ทรมานจนเกินไป ถ้าไม่ทนทุกข์ทรมานจนเกินไป เวลาหมดอายุขัยมันก็เป็นชราคร่ำคร่า เป็นเรื่องจริง มันเป็นเรื่องจริงที่ทางวิทยาศาสตร์ก็ต้องยอมรับ

ฉะนั้น ถ้ายอมรับ เห็นใหม่ แต่เวลาเราฟังธรรมๆ เราทำบุญกุศลของเรา ทำบุญกุศลของเรา เราปากกั๊ดดินถีบ เราเกิดมานี่เราเกิดมาด้วยอริยทรัพย์ เราเกิดได้เป็นมนุษย์ เราเกิดเป็นมนุษย์นะ ถ้าคนเราจิตใจนี้ด้อยค่า คุณวิเศษนี้เขามีคนมาขอจะเอานกยูงมาให้ จะเอาสัตว์ป่ามาให้เยอะเยอะเลย เขาบอกอยากจะทำมาหาให้ที่วัดนี้ เราปฏิเสธหมดเลย ปฏิเสธทั้งนั้นแหละ เพราะอะไร เพราะมันเป็นภาระของพระ มันชอบที่สูงมันจะถ่ายรดไปหมดเลย แต่เวลาเดี๋ยวนี้ดูไก่ป่าเต็มวัดเลย นี่ไม่ให้เข้าๆ นะ ไก่ป่ามันมามันแย่งที่กัน ดูกระรอก กระแตมันมาของมันเอง มันมาของมันเองนะ

นี่ไงสิ่งเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไม่ต้องการ ปฏิเสธมัน มันมีเต็มวัดเต็มวาไปหมดเลย แล้วเราเกิดเป็นมนุษย์ คุณเกิดเป็นมนุษย์ เมื่อก่อน ๑๖ ล้านคน เดี่ยวนี้ ๖๐ ล้านคน คน ๖-๗,๐๐๐ ล้าน มันมาจากไหนๆ มันมาจากไหน นี่การเวียนว่ายตายเกิดของวัฏฏะ ในวัฏฏะจิตหนึ่งเกิดได้หนึ่งเดี๋ยวเท่านั้น เกิดได้อย่างเดียวเท่านั้น เกิดได้ชาติหนึ่งเท่านั้น แล้วเราเกิดมาเราก็ศึกษาๆ

ทางวิทยาศาสตร์ ทางวิทยาศาสตร์มาพิจารณาเรื่องร่างกายจิตใจ ทางการแพทย์ ศัลยกรรมมีความชำนาญก็เรื่องของเขา จิตแพทย์ จิตแพทย์เขาก็พยายามรักษาเรื่องหัวใจๆ เรื่องของจิต มันก็เป็นเรื่องวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์เพราะเขาคิดวิชาการของเขา แต่เขาไม่สามารถหลุดพ้นได้ ไม่สามารถหลุดพ้นได้ไง

คำว่าหลุดพ้นใครหลุดพ้นล่ะ แพทย์หลุดพ้นไข้ไหม แพทย์เขารักษาคนไข้ แต่เราบัจจตั้ง สันติภูมิจิต ธรรมโอสถรักษาหัวใจของเราไง ถ้าการรักษาหัวใจของเรามันต้องมีสติปัญญาอย่างนี้ ถ้ามีสติปัญญาอย่างนี้ นี่มันถึงไม่ต้องไปหาที่ไหน เขาทำหน้าที่การงานกันเขาต้องมีสถานที่ทำงานของเขา

ไอ้เรามีกายกับใจ มีร่างกายบอกเอาแต่หัวใจๆ แล้วหัวใจมันตั้งอยู่บนอะไรล่ะ ถ้าไม่เกิดเป็นมนุษย์เอาหัวใจมาจากไหน ปฏิสนธิจิตเกิดในไข่ เกิดในครรภ์ เกิดในน้ำคร่ำ เกิดใน

โอปปาติกะมหัศจรรย์มาก เวลามหัศจรรย์เกิดขึ้นมา เกิดมานี้ธาตุ ๔ มนุษย์เกิดมาจากธาตุ ๔ ก็เอาดิน น้ำ ลม ไฟมาทวนๆ ให้เป็นคนมันก็เป็นไปไม่ได้ มันเกิดจากสาขบุญสาขกรรม มันต้องเกิดจากพ่อจากแม่

นี่พ่อแม่มีการสืบพันธุ์ สืบพันธุ์ขึ้นมาเกิดในครรภ์ พอเกิดในครรภ์ กำเนิด ปฏิสนธิจิตมันลง ถ้าปฏิสนธิจิตมีพ่อแม่แล้วก็มีจิตของเรา กรรมพันธุ์นี้เป็นของพ่อของแม่หมดเลย แต่จิตนี้เป็นเราๆ เวลาเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาฟุ้งฟักมันขึ้นมา ดูแลกันๆ ฟุ้งฟักขึ้นมา ฟุ้งฟักขึ้นมา ถ้ามันมีสติปัญญาของมัน เป็นนักวิทยาศาสตร์ เป็นนักปกครองที่มีชื่อเสียงเกียรติศัพท์เกียรติคุณ เพราะเขาได้ชวนชายของเขามา เขาได้บ่มเพาะของเขามา

นี่ใจมันก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มันเป็นเรื่องของสุดมยปัญญา ปัญญาของโลก ปัญญาของโลกทำไมมหัศจรรย์ขนาดนั้นล่ะ แต่เวลาจิตมันสงบแล้วถ้ามันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริง มันพิจารณาของมันไป นี่ภาวนามยปัญญา ภาวนามยปัญญาเกิดมาจากไหน เกิดมาจากจิต แล้วจิตมันมาจากไหนล่ะ จิตหาไม่เจอ

เวลาศึกษามาคนรู้หมด รู้มาจากไหน รู้มาจากตำรา เราเป็นชาวพุทธนะ ไม่เป็นโรมันเป็นอนิจจัง คูสิโหนี่มันพูดมันเป็นจริงขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่มันไม่เป็นจริงของเราไง ไม่เป็นจริงของเราเพราะเราไม่จริง เราไม่จริงเราปิดสวาทหน้าบ้านใจ ไม่เป็นไร ไม่สนใจไม่อะไร แล้วเอ็งได้อะไรล่ะ ไม่เป็นไรแล้วเอ็งได้อะไร ถ้าไม่เป็นไร ใครเป็นคนไม่เป็นไรล่ะ กรรม กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน มันมีกรรมแน่นอน เบียดเบียนตนและเบียดเบียนผู้อื่น มีการกระทำมันต้องมีเวรมีกรรมเด็ดขาด

ฉะนั้น ถ้ามีกรรมเด็ดขาดนะ เพียงแต่ว่าธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านให้อภัย เราให้อภัยกันตั้งแต่เขายังไม่ทำ เราให้อภัยกันอยู่แล้ว ฉะนั้น เราไม่เป็นไรๆ วิสาสะกันไป นี่ภาษาโลก ภาษาโลกนะสิ่งนี้มีผลที่ไหนล่ะ มีผลให้เกิดความเคียด มีผลให้เกิดความเคียดชัง พอความเคียดชังจิตมันก็ไม่เข้มแข็ง จิตมันก็ไม่เอาจริงเอาจัง ถ้าจิตมันเอาจริงเอาจังนะถึงเวลามันต้องทำของเรา เวลาเราจะให้อภัยเราให้อภัยคนอื่นอยู่แล้ว แต่เราไม่ให้อภัยหัวใจของเรา ไม่ให้อภัยกิเลสที่เกิดบนหัวใจของเรา ไม่ให้อภัยที่มันทำให้เราฟุ้งซ่าน ไม่ให้อภัยที่มันบีบคั้นหัวใจของเรา

การทำลายป่า ตัดป่าทั้งหมดเลย แต่ไม่ได้ตัดต้นไม้แม้แต่ต้นเดียวคือการวิปัสสนา นี่เราทำลายหมดเลย ทำลายกิเลส ทำลายอวิชชา ทำลายสิ่งที่มันเป็นนามธรรม มันเป็นนามธรรมนะ มันเกิดดับที่ใจนะ แต่มันเข้มแข็งขึ้นมาแล้วมันทำให้เราเจ็บปวดนะ มันเหยียบย่ำเราก่อนนะ แล้วมันถึงเหยียบย่ำผู้อื่น มันทำลายตนแล้วทำลายผู้อื่น นี่ถ้าทำลายตนแล้วทำลายผู้อื่น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนที่นี่ มหัทศจรย์ตรงนี้ มหัทศจรย์ตรงที่ย้อนกลับมา ย้อนกลับมาสู่สังขารมอันนี้ ถ้าย้อนมาสู่สังขารมอันนี้ มันจะทุกข์จะยากขนาดไหน ทุกข์เราพอใจจะทุกข์

เดินจงกรม นั่งสมาธิ ภาวนาเหงื่อไหลไคลย้อย เวลาจิตมันสงบสักหนหนึ่ง พอจิตมันสงบขึ้นมา คุณิการทำงานของเขา ผู้ชำนาญการทำงานเขาทำงานจนมีประสบการณ์ของเขา เขามีความชำนาญการของเขา หัวใจของเรา หัวใจของเราเราจะทำให้มันชำนาญ เราจะรักษาให้มันชำนาญ แต่กิเลสก็คอยยุคอยเหยย่ กิเลสมันก็คอยพลิกแพลง เวลาทำงาน งานใดก็แล้วแต่มันเป็นวิทยาศาสตร์ มันทำอะไรมันให้ค่าตามนั้น วิทยาศาสตร์วิเคราะห์วิจัยได้หมดเลย แต่หัวใจของเราวิเคราะห์วิจัย ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอธิบายวิเคราะห์วิจัย

นี่เขาศึกษากันมานะจบ ๘ ประโยคๆ มามหาศาลเลย แล้วเขารู้อะไร เพราะมันวิเคราะห์วิจัยไปแล้ว มันรู้ขนาดไหนกิเลสมันก็ติดคาบให้ กิเลสมันติดคาบให้ ขำรู้ ขำเห็น ขำเก่ง ขำแน่ แน่กับใคร แน่กับคนอื่นไง เบียดเบียนตนคือทำให้ตัวเองไม่รู้อะไรเลย รู้ที่ศึกษามานี้จำมาทั้งนั้น จำธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา ท่องจำมาตลอดเลย แล้วก็สร้างอารมณ์ให้มันเป็นอย่างนั้นๆ แล้วมันเป็นจริงไหมละ

ถ้ามันเป็นจริงมันต้องเห็นตัวตนของตัวเอง จิตสงบแล้ว โอ้โฮ นี่จิตมันเป็นอย่างนี้เอง จิตมันเป็นอย่างนี้เอง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสั่งสอนมา โอ้โฮ เรื่องจริงทั้งนั้นเลยนะ โอ้ที่เราตะครุบเงา ศึกษาที่มีความรู้มาก ไม่รู้อะไรเลย มันเป็นสังขารมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อานนทฺ เราเอาแต่สังขารมของเราไปนะ

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะนิพพาน พระอานนทฺคร่ำครวญมากอยากให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่เป็นหลักชัยไปก่อนไง อานนทฺ เราเอาแต่สมบัติของเราไปสมบัติของเธอ สมบัติของพระอานนทฺ สมบัติของพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะที่จะค้นคว้ากันศึกษากัน ทุกคนต้องพยายามค้นคว้าให้เกิดขึ้นมาจากจิต

นี่ไงถ้ามันเป็นความจริง เวลาความจริง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระสารีบุตรไปลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพาน ให้เห็นสมควรแก่เวลาของเธอเกิด เวลาของเธอไง เวลาของเธอก็ความจริงในใจอันนั้นไง ถ้าความจริงอันนั้น ในใจอันนั้นมันเห็นสมควรแก่เวลา มันเป็นข้อเท็จจริงในใจดวงนั้นไง นั่นละสังขารของพระสารีบุตร แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นสังขารในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา นี่ปรารถนามารือสัตว์ ขนสัตว์ ถึงสอนหลักวิชาการธรรมและวินัยเป็นหลักวิชาการไว้

เวลาเราไปศึกษากันๆ เขาให้ศึกษา ศึกษาเพื่อประพฤติกปฏิบัติ เพราะการศึกษามานี้เรารู้ทฤษฎี แต่เรายังทำไม่ได้ ทำไม่ได้ถึงไม่เชื่อ พอไม่เชื่อขึ้นมา เห็นพระที่ปฏิบัติมันขวางหูขวางตา เพราะอะไร เพราะเราศึกษามาเรา ๘ ประโยค แล้วเรายังทำคุณงามความดีขึ้นมาได้สมณศักดิ์เป็นเจ้าขุนมูลนาย แล้วไอ้พระบ้านนอกคอกนา หลับหูหลับตามันจะรู้อะไรละ เห็นแล้วมันหมั่นไส้ เพราะอะไร เพราะมันไม่รู้จริง ถ้ารู้จริงนะ ถ้ารู้จริงเห็นเขาทำอย่างนั้นชื่นชม

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์เราท่านชื่นชมมาก ชื่นชมให้พระเรา ให้พระเราเห็นใหม่ หลวงตาท่านพูดประจำ แล้วมันสะเทือนใจมาก ถ้าพระไม่ทรงศีล ทรงธรรมใครจะทรง ถ้าพระไม่รู้ศีลรู้ธรรมใครจะรู้ พระเป็นนักรบ นักรบถ้าไม่ได้ชวนขวย ไม่ได้สังขารขึ้นมาจริงแล้วใครมันจะได้ ถ้าคนทำจริง ถ้าใครทำจริง แล้วจริงมันจริงที่ไหนละ

ฉะนั้น เวลาถ้าจริงจังของท่าน นี่ครูบาอาจารย์ท่านจะหวังตรงนี้มาก ถ้าพระไม่ทรงศีล ทรงธรรม ไม่ทรงศีล ทรงธรรม ไม่ทรงคุณธรรมแล้วใครจะทรง แล้วถ้าไม่มีคุณธรรมเอาอะไรไปทรง มันແหลกແหลว หัวใจมันปลิ้นปล้อนตลอด เราศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ฉะนั้น ถ้าเห็นพระประพฤติกปฏิบัติแล้วมันขวางหูขวางตา มันขวางหูขวางตาที่ไหน มันขวางหู ขวางตาเพราะอวิชา เพราะในหัวใจนั้น เพราะอวิชา นี่ไปศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วเข้าใจคิดว่าตัวเองมีปัญญา ว่าตัวเองมีความรู้ พุทธธรรมะออกมานี้รู้ทุกเรื่องเลย รู้ทุกเรื่อง เห็นใหม่ พลังงานมันส่งออก ส่งออกไปเสวยอารมณ์ ชั้นนี้คือความจำ นี่สัญญาคือความจำ ชั้นนี้คือความคิด ความปรุง ความแต่ง ไปรู้สิ่งนั้นแล้วเทียบเคียงกับสิ่งที่รู้มา แต่ตัวเองไม่รู้ ถ้าตัวเองรู้จะชื่นชม

เราเห็นเห็นใหม่ พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ลูกหลานเรา เราเห็นลูกหลานเราเราเลี้ยงมา เราเลี้ยงลูกมา เวลาที่มีหลานเราแล้วนี่ถ้าเด็กมันฉลาดอย่างไร เด็กควรจะเลี้ยงดูเด็กอย่างไร เพราะปู่ ย่า ตา ยายเลี้ยงลูกมา ลูกมีครอบครัวเราจะเลี้ยงหลาน ถ้ามีอายุยืนเราจะมีหลาน นี่ไงเรามีหลานเราจะเข้าใจเรื่องเด็ก เราจะเข้าใจเพราะเราเลี้ยงมา เราเลี้ยงมา ๓ ชั่วโมงคน นี้ก็เหมือนกัน ครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติมา ท่านมีคุณธรรมในหัวใจมา ท่านเห็นพระที่ประพฤติปฏิบัติ ท่านเห็นพระที่ชวนขวายน่าจะชื่นชม ท่านจะชื่นชม ท่านจะปกป้อง ท่านจะดูแล

ที่นี้มันปกป้องดูแลนะ เด็ก นี่ถ้าเด็กนะ ผู้ใหญ่ที่เลี้ยงเด็กนะเราไม่ตามใจเด็กจนเด็กเคยตัว เวลาปกป้อง เห็นใหม่ เวลาหลวงตาท่านพูด เราเทศน์มาตั้ง ๓๐-๔๐ ปี ไม่เห็นมีใครเอาธรรมะมาบอกเราเลย แสดงว่าเราสอนไปแล้วสูญเปล่า พอใครขึ้นไปหงายท้องทุกที ก็ท่านพูดจริงๆ แต่ไม่ใช่พูดด้วยเอาใจ ไม่ได้พูดแบบโลก หลวงปู่มันท่านรักขนาดไหน แต่ใครๆ ก็อยากพบหลวงปู่ มัน เข้าไปหลวงปู่มัน

หลวงตาท่านบอกว่าอยู่กับหลวงปู่มันอย่างกับพ่อกับลูก เพราะว่าหลวงปู่มันท่านต้องการคนเข้าใจท่าน คนรู้ใจท่าน คือมีคุณธรรมพอสมควรถึงต้องลงใจ อย่าไปดูถูกดูแลคนสังฆกรรม ถ้าคนไม่เข้าใจมันมองเหยียดหยาม ถ้าคนไม่เข้าใจมันจะยกย่องบูชา ขนาดหลวงตาท่านเคารพบูชาขนาดนั้น เวลาท่านเข้าไปทำซอวัตรเหมือนพ่อกับลูก รักกัน เพราะอะไร เพราะหลวงปู่มันท่านชราภาพแล้วท่านก็ต้องหวังคนที่คอยอุปฐากท่านบ้าง ท่านจะชวนขวายนี่ด้วยตัวท่านเอง ชราภาพขนาดนั้นมันจะอยู่ได้อย่างไรละ เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมาก็ขอให้คนยกน้ำทำทุกอย่างให้ก็ยังมี

ท่านบอกว่าอยู่ด้วยกันเหมือนพ่อกับลูก แต่พอหันเข้าธรรมะที่ไรหงายท้องทุกที เห็นใหม่ นี่ไงถ้าครูบาอาจารย์ท่านเป็นจริงๆ ใจ เป็นจริงเป็นแบบนี้ ถ้าเป็นจริงเป็นแบบนี้เราต้องอยู่บนหลักของความเป็นจริง อยู่บนหลักความเป็นจริงให้เห็นหัวใจของเรา ให้หัวใจเรามีโอกาสให้หัวใจเรามีศีล มีสมาธิ มีปัญญา แล้วศีล สมาธิ ปัญญาให้มันเกิดขึ้นตามความจริง ถ้าเกิดขึ้นตามความจริงแล้วจะทิ้งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาก แล้วจะทิ้งครูบาอาจารย์

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นที่ท่านประพฤติปฏิบัติมาจะทิ้งท่านมากเลย ทำไมท่านทำได้ คุณสิ หลวงตาท่านบรรลุนิพพานขึ้นมา เห็นใหม่ กราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบแล้วกราบ

เล่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้ได้อย่างไร แล้ว ๘ ประโยค ๑๐ ประโยคมันเรียนมาจาก แล้วมันรู้ได้อย่างไร

มันรู้ได้จามา มันรู้ทางวิชาการมันจามาได้ทั้งนั้นแหละ มันศึกษาได้ แต่ความจริงมันรู้
อย่างไร ถ้ารู้ขึ้นมาแล้วนะมันจะไม่ถูกเหยียดหยาม ไม่ขวางหูขวางตาไป ไม่ใช่เห็นพระปฏิบัติ
แล้วไม่ขวางหูขวางตา ไม่อย่างนั้นมันขวางหูขวางตาหมด เห็นพระบ้านนอกคอกนา พวกชาย
ขอบ หลับหูหลับตามันจะรู้อะไร มันรู้ทันเท่าอวิชา มันรู้ทันความรู้สึกนึกคิด มันรู้สึกสิ่งที่ยุ
แหย่ในใจ นี่ถ้ามันมีสังกรรมอย่างนั้น

นี่พูดถึงว่าฟังธรรมๆ เกิดเป็นมนุษย์ถึงมีคุณค่ามาก มีคุณค่ามากกว่านี้ถ้าศึกษาทาง
วิทยาศาสตร์มันก็แปลกประหลาดมหัศจรรย์อยู่แล้วละ แต่คุณมันผล สิ่งจริงๆ มันเกิดขึ้น เกิด
ดับๆ สิ่งที่เกิดเป็นมนุษย์ เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะมันมีเวรมีกรรม เวรกรรม กรรมดีส่งเสริมให้
เกิดดี ส่งเสริมให้เกิดประสบความสำเร็จ ส่งเสริมให้เกิดมีความสุข กรรมชั่ว กรรมชั่วมันเกิด
มาทุกข์ๆ ยากๆ แต่กรรมชั่ว กรรมดีนั่นคือกรรม กรรมคือการกระทำ ในปัจจุบันนี้เราจะฝันมัน
เราจะต่อสู้กับมัน ทั้งดีและชั่ว เราจะเข้าสู่สัจจะ เข้าสู่อริยสัจ เข้าสู่สัจจะความจริง

ทุกข์ควรกำหนด สมุทัยควรละ มันทุกข์ตรงไหนวะ มันทุกข์แคไหน อะไรมันทุกข์ จับ
ขึ้นมาแล้วตั้ง แล้วพิจารณาของมันไปนะ พอมันวางได้นะทุกข์มันก็เป็นทุกข์อยู่ข้างนอก หัวใจ
มันปลอดโปร่งนะ พอหัวใจมันปลอดโปร่งเราจะทุกข์หรือเราจะมีความสุขขนาดไหน พอหัวใจ
ปลอดโปร่งมันเป็นอิสระ มันจะทำให้เราเข้าใจชีวิต มันจะไม่มีสิ่งใดทำลายหัวใจไป

คู่วิถีเวลาทางการแพทย์ เวลาทำสมาธิได้ เขาบอกมันหลังสารให้มีความสุข ใอนั้นร่างกาย
ยังทำได้เลย แต่ถ้าหัวใจมันเป็นจริงขึ้นมา มันเป็นจริงมาก เป็นจริงนี่เกิดเป็นมนุษย์เป็นสัตว์
ประเสริฐ มีศักยภาพมาก แต่ แต่เราจะคิดอย่างไร เราจะทำอย่างไร มีอำนาจวาสนาแคไหน ถ้ามี
อำนาจวาสนาแคไหนเอาความจริงตรงนี้ นี่มันเป็นฟังธรรมเพื่อหัวใจของเรา แล้วสัจจะมีอัน
เดียว

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาใครปฏิบัติได้จริงแล้วจะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ว่าใช่หรือไม่ใช่ ใช่หรือไม่ใช่ จะ
แนวทางไหนก็แล้วแต่ใช่หรือไม่ใช่ ถ้าใช่คือใช่ ถ้าไม่ใช่คือไม่ใช่ แล้วเราปรารถนาอะไร เรา
ปรารถนาความจริงใช่ไหม ถ้าทางโลกเราก็หาอยู่หากิน พยายามหาธรรมโอสธหล่อเลี้ยงหัวใจ

เราบ้าง อย่าให้มันบีบคั้นจนเกินไป ให้มันพออ่อนคลาย ให้พอชีวิตเราดำรงได้ แล้วถ้ามีสติปัญญาเราจะทำงานกัน เขามีที่ทำงาน เราทำงานกันในหัวใจ เราทำงานนะ เราทำงานเวลา ปัญญา มันหมุนนะ เวลาธรรมมันเกิดจะมีศรัทธา สัจจะความจริง สัจจะความจริงเกิดจากจิตดวงนี้ เอวัง